

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

15. august 2019

UKA2019/043

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq saqqummiuppara:

Pisortat ataatsimoortumik allaffissornerisa aaqqissugaanerannut atatillugu naliliinissamut ataatsimiititaliarsuarmik pilersitsisoqarnissaanut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Maanna suliaasaasut aallaavigalugit allaffissornerup annertussusaa ataatsimiititaliarsuup nalilersussavaa, suleriaatsit sunniuteqarluarnerusut pilersinnissaannut immikkoortorta qarfiillu suliaasa qarfiillu (sektorit) akimorlugit suleqatigiinnerup pitsanngorsaaviginissaanut periarfissat misissussallugit, kiisalu allatut aaqqissuussinissamut periarfissanik siunnersuuteqarluni. Siunnersuutini tamani inatsisit ingerlatsinermut tunngasut qasukkartinneqannginnissaat aallaaviusaaq. Ataatsimiititaliarsuaq inunnit sektorinit assigiinngitsuneersunit inuttaqassaaq, tassa pisortat sektoriineersut aamma namminersortut sektoriineersut ilaasortat misilittagaqartut amerlaqatigiissallutik. Ataatsimiititaliarsuaq assigiinngissitaartuneersunit ilaliussanik sulisitaqassaaq, sulininilu ukiut marluk iluanni naammassissallugu. Tamatuma kingorna ataatsimiititaliarsuup innersuussutai Inatsisartuni politikikkut suliarineqassapput.

(Inatsisartunut Ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Tunngavilersuut:

Inuiaqatigiit allaffissorfigineqarnerisa annertunaarneqarsimanagerat aammalu pisortat namminersortunut naleqqiullugu allaffissornerisa inituallaarnerat oqaatigineqartualersimapput. Tamakkualu saniatigut aaqqissugaanitta nunat avannarlernisut aaqqissugaanera isornartorsiorneqartarpoq, massa nunat avannarliit inuttussutsimikkut, nunat atortulersugaanerisigut ilusaasigullu uagutsinniit allaanerulluinnartut. Tamakkualu pitsanngoriaasissanut allannguutissanullu suli periarfissaqartoq isumaqalersippaatigut. Akerliatigulli inatsisit ingerlatsinermut tunngasut malitagut allannguujissutsimik aaqqissuussamullu tatiginnissinnaanitsinnik kinguneqarmata puigussanngilarput. Taamatuttaaq nunanut millionilippassuarnut inulinnut naleqqiullugu innuttaasunut 56.000-iusunut inatsimmut piareersaatit sukkaneruneq ajornerat puigussanngilarput. Allaffissornerput pillugu politikikkut oqallittuarnerput kinguneqartittariaqalerparput. Atagu

isummersuutunik allanik oqallinnitsinni aallaavigisinnaasatsinnik periarta. Pisaq ima piunaatsigivoq sukumiisumik suliareqqaartinnagu aalajangiivigisinnaanatigu – suliassamullu tassunga ataatsimiititaliarsuaq tulluurtuuvuq. Isumarput naapertorlugu ataatsimiititaliarsuaq assigiinngissitaartunik inuttaqartariaqarpoq allaffissornerullu avataaneersunit aamma ilaasortaqaartariaqarluni. Ullut tamarluinnaasa allaffinni sulisorpassuit ataqqigaluarlutigit, namminneq suliamik iluanni eqqarsaatunik nutaanik takujuminaatsitsisinnaapput. Assersuutigalugu naalackersuisoqarfimmi pisortaasup suliaqarfimmi siunissami atorunnaarsinneqarnissaanik allatorluinnarluunniit aaqqissuunneqarnissaanik eqqarsarnissaq ajornakusoortissavaa. Tamatuma saniatigut ataatsimiititaliarsuup assigiinngissitaartumik inuttalimmik ilaliussamik sulisitaqarnissaa, følgegruppeqarnissaa, takorloorparput. Atorfilittaasinnaapput, ilisimatuut, politikikkut partiit, ingerlatsivinni pisortat, ilinniagaqartut inuillu allat nutaanik pilersitsisinnaasut. Suliassap isumaginissaa ukiunit marlunniit sivisunerusariaqanngilaq, taamaasillunilu ataatsimiititaliarsuaq 2021-imi ukiakkut ataatsimiinnermi isumaliutissiisummik saqqummiussisinnaassaaq.

Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornerikkullu kinguneqaatit

Suliassat aalajangersarnerat ataatsimiititaliarsuarmilu ilaliussatullu sulisitassap ilaasortassaanik toqqaanissaq aningaasaliissutaareersut iluanni isumagineqarsinnaapput. Ataatsimiititaliarsuup allaffissorneranut siunnersorterpassuit avaataaniittut arlaat suliakkersinnaavarput. Tamanna soorunami akisunerulersitsissaaq, taamaattorli suliap ingerlanerani nutaanik eqqarsaatersornissamut peqataasinnaapput. Ataatsimiititaliarsuarmut aningaasartuutit ukiuni marlunni ukiumut 2 mio. kr.-it naammassapput.

Namminersortunik inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornerikkullu kinguneqaatit

Piffissaq qaninneq eqqarsaatigalugu soqanngilaq. Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu allaffissornerneq eqaannerusumik aaqqissuussaq anguneqarsinnaassaaq, tamannalu namminersortunut aamma iluaqutaasinnaavoq.

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornerikkullu kinguneqaatit

Piffissaq qaninneq eqqarsaatigalugu soqanngilaq. Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu allaffissornerneq eqaannerusumik aaqqissuussaq anguneqarsinnaassaaq, tamannalu innuttaasunut aamma iluaqutaasinnaavoq.

